N°. 55. 1855.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is ƒ 30 in het jaar; die van de Courant alleen ƒ 20 en die van het Bijblad alleen ƒ 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZONDAG 4 EN MAANDAG 5 MAART.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

De Opper-Ceremoniemeester maakt bekend, dat het Hof den rouw zal aannemen wegens het overlijden van Z. M. Nikolaas I, Keizer aller Russen, voor den tijd van tien dagen geheelen rouw, drie weken middelbaren rouw en twee weken ligten rouw, met ingang van Maandag den 5den Maart.

's Gravenhage, den 3den Maart 1855.

De Opper-Ceremoniemeester,
Baron VAN GOLTSTEIN VAN OLDENALLER.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 3 Maart jl., n°. 97, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, in den militieraad voor de ligting van 1855, zitting houdende te Arnhem, te benoemen: tot lid, *J. D. van Leeuwen*, lid van den raad der stad Arnhem, thans plaatsvervangend lid; en tot plaatsvervangend lid, *G. André de la Porte*, lid van den raad der stad Arnhem.

Bij Zr. Ms. besluit van den 1sten Maart 1855, n°. 92, zijn benoemd: tot notaris te Horst, *T. J. L. Bosser*, candidaat-notaris aldaar; en tot notaris te Well, gemeente Bergen, *J. H. W. van Eijll*, candidaat-notaris aldaar.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'sGRAVENHAGE, *den 3den Maart* 1855.

Uit Keulen wordt van heden morgen ten 7 ure gemeld: „De Rhijn staat op 20 voet, 6 duim en rijst 1½ duim per uur; de Boven-Rhijn is thans vrij van ijs en de stoomvaart wordt hervat. Te Coblenz is de Rhijn gisteren 1 duim gevallen."

Aangaande de gesteldheid der rivier beneden Keulen wordt gemeld, dat het laatste boven Dusseldorf vastgezeten hebbende ijs in den avond van den 28sten Februarij voorbij die stad is gedreven, bij een waterstand van 25 voet. Dien eigen avond was het ijs van Ruhrort afgedreven, met gelijken waterstand. Op denzelfden dag, ten 5 ure na den middag, stond het water te Wesel nog op 16 voet 8 duim o. N. P.; terwijl het toen langs de Bislichsche dijken en te Rees slechts 7 voet o. N. P., en den 1sten op den middag te Emmerich 13 voet 4 duim o. N. P. stond; zoodat tusschen Dusseldorf en Emmerich eene aanzienlijke ophouding van water bestond, die later nog toegenomen schijnt te zijn. Een telegraphisch berigt van heden morgen meldt ten minste dat de rivier te Bislich tot 1 voet 9 duim o. N. P. gerezen is en de dijk aldaar in gevaar verkeert.

Op den Rhijn bij Lobith is het ijs gisteren avond in beweging geweest, doch heeft zich later weder vastgezet. De Oude-Rhijnmond werkt met 96 duim.

De Waalmond en de IJsselmond waren heden morgen nog digt. Te Arnhem heeft eene kleine ijsbeweging plaats gehad, die echter van korten duur was. Uit Lent wordt gemeld, dat het ijs tot beneden de haven te Nijmegen was aangeschoven. Verder gewagen de berigten van dezen morgen van geene verandering in de gesteldheid van het ijs.

De waterstand blijft wassende. Te Hulhuizen stond de rivier heden morgen 2.22 el o. N. P. met 85 duim was in 24 uren; te Lent bedroeg de was in dat tijdsbestek 81 duim; te Pannerden 59 duim; te Arnhem 87 duim; te Westervoort 80 duim; te Vreeswijk 28 duim; te Gorinchem 24 duim; te Maastricht 35 duim; te 's Hertogenbosch 18 duim.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is ingekomen eene Koninklijke boodschap ten geleide van een wets-ontwerp tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen met eene memorie van toelichting, voorzien van bijlagen.

De Kamer heeft achtereenvolgens behandeld de conclusien der rapporten uitgebragt op de inlichtingen gegeven van regeringswege op de adressen van: 1°. A. Ruijssenaers, betrekkelijk de onderzeesche telegraph-onderneming; 2°. van L. van Vliet, wegens klagten over het Indisch bestuur; en 3°. van M. D. Teenstra aangaande de slavernij in West-Indie.

De conclusie van het eerste rapport, daartoe strekkende dat de Kamer den Minister van Binnenlandsche Zaken voor de door hem gegeven berigten dank zeggen, en deze voor kennisgeving aannemen zou, werd, na eene beraadslaging tusschen den heer Thorbecke en den Minister, zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

De conclusie van het tweede rapport was dat de Kamer besluiten zou de door den Minister van Kolonien gegeven inlichtingen ten opzigte van de intrekking van des adressants benoeming en deszelfs verwijdering uit Nederlandsch Indie voor kennisgeving zou aannemen, en dat zij, zich vereenigende met het oordeel der commissie tot onderzoek, dat des adressants uitzetting uit de Preanger regentschappen, en de wijze waarop die heeft plaats gehad, haar niet is gebleken door eenige wettelijke verordening geregtvaardigd te zijn, van het verslag aan den Minister mededeeling doen zou. Deze conclusie werd na eene discussie, waaraan de heeren van Eck en Elout van Soeterwoude deel namen, mede zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Over de conclusie van het derde rapport, strekkende om van het verslag der Commissie afschrift aan den Minister van Kolonien te doen toekomen, 1°. met dankbetuiging voor de gegeven inlichtingen, maar tevens met de verklaring dat die inlichtingen de Kamer niet hebben gerustgesteld omtrent het lot en de behandeling der slaven in onze West-Indische bezittingen, terwijl zij overtuigd is, dat de thans bestaande reglementen niet voldoende zijn om de mishandeling der slaven genoegzaam tegen te gaan; 2°. met kennisgeving van het verlangen der Kamer, dat ten spoedigste de thans vigerende reglementen op, in het belang der slavenbevolking en in dat dier kolonien zelve, mogen worden verbeterd, zonder daarom eenige vertraging toe te brengen aan de te nemen maatregelen tot eene geschikte en zoo zeer gewenschte emancipatie der slaven in onze West-Indische bezittingen, — is door de heeren: Wintgens, van Hoëvell, van Lynden, Mackay, Bleupot ten Cate à Bauw en herhaaldelijk door den heer van Hoëvell en den Minister van Kolonien het woord gevoerd, waarna ook die conclusie, zonder hoofdelijke stemming in haar geheel is aangenomen.

De Kamer heeft besloten dat achtereenvolgens zullen in beraadslaging gebragt worden de navolgende wets-ontwerpen:

1°. dat tot regeling van het koloniaal batig slot over 1852,
2°. dat verklarende het algemeen nut van de voltooijing van een grindweg van Willemstad naar Steenbergen enz., waaromtrent vroeger de eindverslagen werden uitgebragt;
3°. dat tot regeling van het fonds der bakengelden;
4°. die tot naturalisatie van H. P. Klerck en negen anderen; en
5°. dat tot onteigening van perceelen voor het maken eener wisselplaats voor schepen in de Vecht, — waaromtrent de eindverslagen heden werden uitgebragt, op den dag na dien waarop de beraadslagingen over het wets-ontwerp regelende het regt van vereeniging en vergadering, op aanstaanden Maandag aan te vangen, zullen afgeloopen zijn.

Wij hebben de *Javasche couranten* tot 10 Januarij ontvangen.

Bij besluit van 27 December 1854, n°. 6, was door den Gouverneur-Generaal:

Gelezen de missive van het militair departement, van 15 December 1854 n°. 4;

Gelet op het besluit van 11 Maart 1835 n°. 1 (*Staatsblad* n°. 15), bij hetwelk is bepaald:

Art. 1. *a.* Door de plaatselijke ambtenaren op Java zullen, zonder eene vooraf bekomene schriftelijke autorisatie van den Gouverneur-Generaal, voortaan geene nieuwe communicatiewegen, hoegenaamd aangelegd, noch oude paden of bijwegen in rijdbaren staat gebragt worden, met uitzondering alleen van die, welke leiden van reeds bestaande wegen naar koffijtuinen of suiker-, indigo- en andere fabrieken, en niet verder; zullende daartoe anders almede vooraf eene uitdrukkelijke magtiging moeten zijn erlangd, voornamelijk in het geval, dat door den geprojecteerden aanleg twee reeds bestaande wegen met elkander in verbinding zouden worden gebragt.

b. Het bovenstaande verbod zal almede toepasselijk op zijn alle werken langs de noordkust van Java, waarvan het doel is de wegruiming van bestaande bosschen of moerassen, voor zooveel althans de grond niet in eigendom is afgestaan aan bijzondere personen, maar nog behoort tot het domein;

c. Alle overtredingen van de bovengemelde bepalingen zullen met de meeste gestrengheid gestraft, en de ondernomene werken des noods, ten koste van de daarin betrokken ambtenaren, in den vorigen staat hersteld worden.

Art. 2. Dat alle voorstellen en verzoeken tot het aanleggen van nieuwe en het verbeteren van bestaande wegen, of tot het ontginnen van gronden langs de noordkust van Java, zullen worden gesteld in handen van het militair departement, ten einde door hetzelve te worden getoetst aan het beraamde plan van defensie voor dit eiland,

Goedgevonden en verstaan:

De bovenvermelde bepalingen, betrekkelijk het aanleggen van communicatiewegen ook van toepassing te verklaren op het maken van bevaarbare kanalen en waterleidingen.

Bij besluit van 29 December 1854, n°. 8, had de Gouverneur-Generaal:
in aanmerking genomen:

dat volgens het besluit van 12 Februarij 1829, n°. 12, de benoemingen van ouderlingen en diakenen der Hervormde gemeente door het gouvernement moeten worden goedgekeurd;

dat deze benoemingen, ingevolge art. 15 van het reglement in *Staatsblad* 1844, n°. 34, en in verband met *Staatsblad* 1845, n° 27, geschieden buiten bemoeijenis van het kerkbestuur;

dat krachtens het besluit van 28 Mei 1845, n°. 33, dusdanige benoemingen voor de gemeenten buiten Java, voortdurend zijn onderworpen aan de goedkeuring van de respective gouverneurs en residenten, op wie dus de magt tot goedkeuring overgedragen is;

dat de ondervinding heeft geleerd dat die magt ook voor de gemeenten op Java gevoegelijk kan worden overgedragen op de gewestelijke autoriteiten, ook om den Gouverneur-Generaal te ontheffen van zijne dagelijksche bemoeijenis met zulke zaken;

De Raad van Nederlandsch Indie gehoord,

Goedgevonden en verstaan:

eerstelijk: enz.;

ten tweede: de magt, tot goedkeuring der benoemingen van ouderlingen, diakenen en andere kerkelijke beambten der Protestantsche gemeenten op Java, over te dragen op de gewestelijke autoriteiten.

Bij gouvernements-besluit van 15 December 1854, n°. 3, is als kanselier bij het Nederlandsch consulaat te Canton, in China, erkend J. des Amorie van der Hoeven, ten einde den consul aldaar in de uitoefening zijner bediening bij te staan, en hem in hoogst dringende omstandigheden tijdelijk te vervangen.

Voorts waren door den Gouverneur-Generaal de volgende beschikkingen genomen:

(*Javasche Courant van den 13den December.*)

bij het civiel departement:

benoemd, tot secretaris der residentie Bantam, tevens vendumeester aldaar, de ambtenaar op wachtgeld, laatst secretaris en magistraat te Banda, C. N. M. van Lawick van Pabst;

tot vendumeester te Probolingo, residentie Besoekie, de adsistent-resident aldaar F. N. Nieuwenhuijzen;

bij het militair departement:

goedgekeurd, dat door het militair departement zijn overgeplaatst:

bij de infanterie: bij het 1ste bataillon, de kapitein J. F. Dekker, van het 3de, en de 1ste luitenant B. F. E. J. Klamberg, van het 5de bataillon;

bij het 4de bataillon, de 2de luitenants: L. H. J. Wollweber, van het 11de bataillon, F. J. Henner en A. A. M. van Leersum, beiden van het garnizoens-bataillon ter Westkust van Sumatra;

bij het 5de bataillon, de 2de luitenants: A. V. van Riemsdijk en A. D. Mac Gillavry, beiden van het garnizoens-bataillon ter Westkust van Sumatra;

bij het 7de bataillon, de kapitein H. Cobet, van het 13de bataillon;

bij het 11de bataillon, de 2de luitenant W. F. Tulp, van het garnizoens-bataillon te Palembang;

bij het 13de bataillon, de 2de luitenants E. A. Crevecoeur, van het 4de, en J. Egger, van het 3de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling op Java, de 1ste luitenant A. J. F. Paternostre du Montlion, van het 12de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon ter Westkust van Sumatra, de 1ste luitenant H. M. J. Moltzer, van het 4de, en de 2de luitenant A. Meijer, van het 9de bataillon;

bij de artillerie, bij het materieel, de 2de luitenant W. B. Scheij, van het personeel;

(*Javasche Courant van den 16den December.*)

bij het civiel departement,

benoemd: bij de hoofdcommissie van onderwijs in Nederlandsch Indie, tot lid, de heer G. Wassink, kolonel, chef over de geneeskundige dienst in Nederlandsch Indie;

tot lid, de heer C. G. von Dentzsch, kolonel, chef van het wapen der artillerie;

bij den residentieraad van Djokjokarta,

ontslagen: op zijn verzoek, eervol, als lid, de heer G. E. P. H. de Kock van Leeuwen;

op zijn verzoek, eervol, als lid, de heer L. J. van Beusechem;

benoemd, tot lid, de heer mr. J. E. de Klerk, landhuurder aldaar;

tot lid, de heer J. Helmers, gepensioneerd kapitein der infanterie:

ontslagen, uit zijne betrekking, de geschorste zoutverkoop-pakhuismeester te Soerabaija P. Munnich;

benoemd, tot 2den amanuensis van het civiel weduwen- en weezenfonds in Nederlandsch Indie, de hoofdcommies bij de directie der middelen en domeinen A. Muller;

tot adsistent-resident van Ponorogo, residentie Madioen, de adsistent-resident van Lebak, residentie Bantam, V. A. L. P. Bekking;

tot adsistent-resident van Lebak, residentie Bantam, de ambtenaar op non-activiteit, laatst adsistent der 1ste klasse bij de indigo-cultuur, P. C. E. Carolus;

tot contröleur der 3de klasse bij het binnenlandsch bestuur ter Westkust van Sumatra, de ambtenaar ter beschikking van den gouverneur aldaar, F. C. L. C. J. Spangenberg;

goedgekeurd, dat door den directeur der middelen en domeinen zijn benoemd: tot onder-commies bij de ambulante recherche te Batavia, de onder-commies der 1ste klasse bij de recherche, tevens gezaghebber van de recherche-schoener, A. N. H. de Vogel;

tot commies bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Padang, de klerk bij de algemeene rekenkamer J. F. C. Leijder;

is bevorderd: tot onder-commies der 1ste klasse bij de recherche te Batavia, tevens gezaghebber van de recherche-schoener, de onder-commies der 2de klasse H. van Rijgersma;

is ontheven: op zijn verzoek, eervol van het gezag over de recherche-schoener, de ondercommies der 1ste klasse bij de recherche te Batavia, A. N. H. de Vogel;

is overgeplaatst, bij de sedentaire recherche, als onder-commies der 1ste klasse, de onder-commies der ambulante recherche te Batavia, A. H. Beijer;

dat door den directeur der cultures bij het kader der landelijke inkomsten en cultures zijn geplaatst: in de residentie Rembang, de benoemde contröleur der 3de klasse, J. C. A. Scharff;

in de residentie Samarang, de ambtenaar ter beschikking, J. J. de Graaf;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den secretaris der wees- en boedelkamer te Samarang, R. W. H. Hundeshagen;

(*Javasche courant van den 20sten December.*)

bij het civiel departement:

benoemd, tot omgaanden regter in de 3de afdeeling op Java, het lid in den raad van justitie te Soerabaija, mr. W. A. van Jeveren;

gesteld, ter beschikking van den adsistent-resident van Benkoelen, G. J. Peeters, thans ter beschikking van den resident van Samarang;

hersteld, in active dienst, de ingenieur der 2de klasse van den waterstaat op non-activiteit P. J. G. Beijerinck;

bij het militair departement:

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der artillerie, inspecteur der draagbare wapenen en der buskruid-fabricatie, J. G. Riesz;

(*Javasche Courant van den 23sten December.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit de betrekking van binnen-regent van het oudemannenhuis te Samarang, de gepensioneerde 2de luitenant der Oost-Indische cavalerie M. Duivenvoorden;

op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de opziener van de afdeeling Kema en Liekoepang, residentie Menado, R. A. Rijkschroeff;

benoemd, tot binnen-regent van het oudemannenhuis te Samarang, de gepensioneerde 1ste luitenant der infanterie P. Derruel;

tijdelijk, tot opziener bij de bosschen in de residentie Madioen, D. Macalester Loup;

bij het militair departement:

benoemd, tot intendant der 1ste klasse (hoofdintendant) van de militaire administratie, de intendant der 2de klasse J. E. van der Smissen, thans met de waarneming der functien van hoofdintendant belast;

overgeplaatst, bij het garnizoens-bataillon in de Moluksche eilanden, de luitenant-kolonel van het 6de bataillon infanterie J. C. H. J. de Veer; zijnde hij tevens belast met het militair kommando in genoemd gouvernement;

(*Javasche Courant van den 3den Januarij.*)

bij het civiel departement:

bij de sub-commissie van weldadigheid ontslagen, eervol, uit zijne betrekking, de commies op het bureau van den adsistent-resident te Probolingo, resitentie Bezoekie, J. P. C. van der Marck;

benoemd, tot commies op het bureau van den adsistent-resident te Proboliugo, in de residentie Bezoekie, de klerk op het residentiebureau te Serang, residentie Bantam, P. de Graaff;

bevorderd: bij het personeel der indigo-cultuur: tot adsistent der 3de klasse J. G. Persijn, thans opziener der 1ste klasse;

tot opziener der 1ste klasse J. F. van den Broek, thans opziener der 2de klasse;

ontheven, op zijn verzoek, eervol, K. Buwalda, van de hem opgedragene waarneming der civile en militaire geneeskundige dienst te Probolingo, residentie Bezoekie, en zulks met intrekking van de hem verleende acte van toelating als particulier practiserend geneesheer aldaar;

bij de schutterijen enz.:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de 1ste luitenant bij het corps Papangers, Mooren en Bengalezen, te Batavia, Tjing Askilan;

bij het militair departement:

bevorderd (gerekend van den [illegible]) der infanterie, tot majoor bij het 4de bataillon, de kapitein C. Meijer, van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust:

tot kapiteins: bij den generalen staf, de 1ste luitenant-adjoint van dien staf G. B. T. Wiggers van Kerchem, met bepaling, dat hij in zijne tegenwoordige betrekking zal continueren en mitsdien bij het wapen der infanterie zal gevoerd blijven à la suite;

in de tweede militaire afdeeling, de 1ste luitenant-adjudant dier afdeeling T. C. J. Kroesen, met bepaling dat hij voorloopig in zijne tegenwoordige betrekking zal continueren en mitsdien bij het wapen der infanterie zal gevoerd blijven à la suite;

bij het 3de bataillon, de 1ste luitenant C. J. Riesz, van het 1ste bataillon;

bij het 6de bataillon, de 1ste luitenant W. J. A. Visser, van het garnizoens-bataillon te Palembang;

bij het 9de bataillon, de 1ste luitenant J. Stuurman, van het 11de bataillon;

bij het 10de bataillon, de 1ste luitenant-adjudant K. F. van Langen, van het 2de bataillon;

bij het 12de bataillon, de 1ste luitenants G. L. Boonzaier, L. de Klerck, H. W. van Oijen en C. F. Doerrieben, respectivelijk van het 14de bataillon, van het garnizoens-bataillon te Palembang, van het 2de bataillon en van het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeeling:

bij het 13de bataillon, de 1ste luitenant M. H. [illegible], van het 6de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de derde militaire afdeeling, de 1ste luitenant F. C. H. van Vloten, van het garnizoens-bataillon in die afdeeling; met bepaling, dat hij zal worden gevoerd voor memorie, en belast zal blijven met het civiel gezag over de Kei-eilanden;

bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de 1ste luitenant H. P. de Vos, van dat bataillon; met bepaling dat hij zal worden gevoerd voor memorie en belast zal blijven met de waarneming der betrekking van civilen gezaghebber te Nias; en de 1ste luitenant H. G. de Wolff van Westerroode, van het 12de bataillon;

tot 1ste luitenants, bij het 2de bataillon de 2de luitenant A. J. Roijaards van het 5de bataillon:

bij het 4de bataillon, de 2de luitenant L. H. J. Wollweber, van het bataillon;

bij het 10de bataillon, de 2de luitenant V. G. L. de Mol, van het bataillon;

bij het 11de bataillon, de 2de luitenant G. M. Benting, van het garnizoens-bataillon op Celebes;

bij het 13de bataillon, de 2de luitenant B. J. van Bosstraeten, van het bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling, de 2de luitenant P. A. A. Collard, van het bataillon;

bij het garnizoens-bataillon, in de 2de militaire afdeeling, de 2de luitenants A. H. F. C. F. Rödlich en F. Vrooland, beiden van het bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos, de 2de luitenants F. J. F. Veerman en J. C. Hamakers, beiden van het bataillon;

benoemd, bij het wapen der artillerie, tot magazijnmeester der 2de klasse, met rang van 1sten luitenant, bij de magazijnen van oorlog te Soerabaija, de 1ste luitenant van het wapen P. Elshout;

tijdelijk gesteld op non-activiteit, de van verlof uit Nederland teruggekeerde onder-intendant der 2de klasse van de militaire administratie J. W. Jonkers;

geplaatst: bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Amboina, de officier van gezondheid der 2de klasse O. G. J. Mohnike;

bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Anjer, de officier van gezondheid der 3de klasse J. J. Schellart;

bij het garnizoen te Meester-Cornelis, de officier van gezondheid der 3de klasse J. H. Flint;

bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de officier van gezondheid der 3de klasse H. Gildemeister, allen thans te Batavia aanwezig;

overgeplaatst, bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Djokdjokarta, de officier van gezondheid der 2de klasse L. Scheiner, thans te Batavia;

(*Javasche Courant van den 6den Januarij*

bij het civiel departement:

benoemd: tot vendumeester te Soerabaija, de kassier bij het vendu-departement te Samarang F. D. Lobry;

tot kassier bij het vendu-departement te Samarang, H. Oudhoff jr., ambtenaar op wachtgeld, laatst pakhuismeester te Wijnkoopsbaai;

bij het militair departement:

benoemd, bij het wapen der artillerie, tot 2den luitenant, de sergeant H. W. Verbrugh;

overgeplaatst, bij het escadron cavalerie te Rijswijk, de majoor F. C. van der Putt, thans te Salatiga;

(*Javasche Courant van den 10den Januarij.*)

bij het civiel departement:

benoemd, tot lid in het hoog militair geregtshof van Nederlandsch Indie, de gepensioneerde kapitein-ter-zee van het Indisch sedentaire zeewezen J. N. Olijve;

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de resident van Djokdjokarta J. J. Hasselman;

benoemd, tot resident van Djokdjokarta, de ambtenaar op non-activiteit jhr. mr. W. C. E. de Geer, onlangs van verlof uit Nederland teruggekomen, laatst resident van Soerakarta;

verleend, een verlof naar Nederland, voor den tijd van één jaar, aan den 1sten commies op het residentie-kantoor te Batavia W. B. Loudon.

bij het militair departement:

ontslagen, de militaire ambtenaar G. A. L. de Rivecourt, uit zijne betrekking van archivarius bij den generalen staf:

gepensioneerd: de op zijn verzoek eervol uit Zr. Ms. militaire dienst ontslagen majoor van het regement Oost-Indische cavalerie H. W. L. Couperus;

op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst met behoud van regt op pensioen, de majoor der infanterie G. F. E. Raes:

bevorderd bij het wapen der artillerie, tot kapitein, de 1ste luitenant E. G. A. C. de Roock.

Verder behelzen die couranten de volgende berigten:

BATAVIA, 16 *December*.

Den 30sten November 1854 heeft de commissie van examinatie van militaire geneeskundigen, een examen afgenomen in de verloskunde van tien in het verloskundig gesticht bij het militair hospitaal te Weltevreden opgeleide Javaansche vrouwen als:

drie van Bagelen, vier van Kadoe, eene van Tagal en twee van Soerakarta.

Alle tien gaven bij dit onderzoek blijken van voldoende kunde om tot de verloskundige praktijk te worden toegelaten.

Zij zullen, tot uitoefening van haar beroep, naar hare woonplaatsen terugkeeren, met uitzondering van eene, die een aanbod heeft aangenomen van den gouverneur en de Europesche inwoners van Padang, om zich aldaar te vestigen.

Bij dat aanbod is haar een ruim bestaan verzekerd.

— *Palembang.* De laatste tijdingen loopen tot 1 December 1854 en behelzen het volgende:

Radja Tiang Alam was in de Passumah Lebar teruggekomen en had met de Passumahsche hoofden, te Sawa-Batoean eene zamenkomst gehad.

Daar men beducht was dat de Passumahers op nieuw tot vijandelijkheden zouden worden overgehaald, werd een detachement militairen van Lahat naar de doesson Padang gezonden om de grenzen van de Passumah te bewaken, en zonde het op den 9den November jl. naar Tebing-Tingie teruggekeerde detachement van 50 man weder naar Lahat vertrekken.

Latere berigten behelzen, dat radja Tiang Alam weder de vlugt had genomen naar het gebergte.

Een zijner volgelingen is bij het korte gevecht, dat bij zijne ontvlugting plaats had, gesneuveld, terwijl zijne drie vrouwen, zijne kinderen en twee zijner volgelingen in handen der Passumahsche hoofden zijn gevallen.

Men was bezig over hunne uitlevering te onderhandelen.

Riouw. De in de wateren van Riouw gestationeerde schoenerbrik *Egmond* was van den 1sten tot den 12den November 1854 op een kruistogt geweest in Straat Riouw, op de Noorkust van Battam en naar de Karimon-eilanden, doch had geene roovers of verdachte vaartuigen ontmoet.

Den 16den November jl. werd tusschen de eilanden Loban en Rempang eene praauw, waarop zich acht Chinezen bevonden, aangevallen, door eene sampan-pandjang, bemand met 11 Maleijers, die twee schoten op hen deden.

De acht Chinezen sprongen te water, doch werden ook daar door steenworpen en werpspiesen der Maleijers gevolgd.

Bij deze gelegenheid verdronken twee hunner; twee anderen werden gewond.

De roovers vertrokken nadat de Maleijers alles geroofd hadden wat op de praauw was; de zes overgebleven Chinezen kropen toen weder in hunne praauw.

Daar de aangevallen Chinezen hadden opgemerkt dat de aanvoerder der roovers een gebrek aan zijne hand had, verkeerde men in het denkbeeld, dat die aanvoerder de beruchte panglima Amat is, over wiens strooptogten de *Singapore Free-Press* in het begin dezes jaars klaagde, en die zich toen te Siak ophield.

Denzelfden avond, nadat het ongeval was vernomen, zijn door het plaatselijk bestuur vier goed gewapende sampan-pandjangs, bemand met 40 man, naar zee gezonden, ten einde de roovers, die sedert lang de schrik der kleine vaart in deze wateren zijn, op te sporen.

BATAVIA, 19 *December*.

Sedert eenige jaren bestond te Samarang eene Javaansche drukkerij, aanvankelijk van zeer geringen omvang, maar in den laatsten tijd eenigzins uitgebreid, behoorende aan de heeren Oliphant & C°., boekhandelaren aldaar.

Het kwam hun voor, dat deze inrigting goede vruchten zou afwerpen bij verplaatsing naar Soerakarta. Daarheen toch moesten anders de Javaansche drukproeven gezonden worden ter correctie; daar waren de beoefenaars der Javaansche letterkunde gevestigd.

Zij verzochten daarom, onder de firma Gebr. Hartevelt en Comp., eene Javaansche en Hollandsche drukkerij te Soerakarta te mogen oprigten.

Dit werd toegestaan, en die drukkerij is onlangs tot stand gekomen.

Thans verzochten zij, onder de gewone voorwaarden voor Nederlandsche nieuwsbladen in deze gewesten, » eene courant of een periodiek blad uit geven in de Javaansche taal en met Javaansche karakters gedrukt."

Ook dit verzoek is dezer dagen ingewilligd.

— Men schrijft van Koepang, den 3den November:

In den avond van den 1sten dezer is alhier in eene opene boot aangekomen een gedeelte der equipage van het Engelsche schip *Frances Walker*, bestaande uit den gezagvoerder Douglas F. Hay, den 1sten stuurman Y. A. Henderson en zeven schepelingen, benevens de passagiers mevrouw Hay met drie kinderen en mejufvrouw Sherlock.

Het schip *Frances Walker*, toebehoorende aan den heer D. P. Walker te Emsworth, Sussex, in Engeland, is den 14den September jl. in ballast van Sydney vertrokken en was bestemd naar Calcutta. Den 26sten September jl., bij den ingang van straat Torres, is die bodem op de klippen geraakt en geheel vergaan. De equipage en de passagiers hebben zich allen in ééne sloep moeten redden, daar de twee andere bij het stranden van het schip verbrijzeld waren. Bij het eiland Booby komende, verklaarden vijf der schepelingen dat zij met zulk eene vol geladen sloep niet verder wilden gaan en zijn aldaar achtergebleven; de overigen hebben de reis vervolgd, en zijn, na 35 dagen, gedurende welke mevrouw Hay, die in eenen hoog zwangeren toestand was, van een zoon is bevallen, over Delly te Koepang aangekomen.

Aan deze schipbreukelingen is onmiddellijk alle mogelijke hulp en verzorging verleend. De gezagvoerder met zijne vrouw en kinderen, benevens mejufvrouw Sherlock, vertrekken den 4den dezer, met de particuliere schoener *Giraffe* naar Macassar, terwijl de overige personen met de eerst voorkomende scheepsgelegenheid zullen vertrekken.

Gelijktijdig met de *Frances Walker* is nog een Engelsch schip, genaamd *Sultana*, gezagvoerder Rimmer, in straat Torres verongelukt. De equipage heeft zich met de sloepen gered en is behouden te Delly aangekomen, met uitzondering van een der matrozen, die liever verkoos op Booby-eiland achter te blijven. De gezagvoerder van de *Sultana* en een gedeelte der equipage zijn met een Amerikaansch schip naar Manilla vertrokken. Acht schepelingen van dien bodem, benevens twee matrozen van de *Frances Walker*, zijn te Delly gebleven, waar zij van den gouverneur de vergunning hebben verkregen om goud te graven.

BATAVIA, 22 *December*.

Op het berigt van het hoofd der Kangeang-eilanden, dat zich op den 15den November jl. tien rooverspraauwen zouden vertoond hebben, door welke drie vaartuigen, op het eiland Raas te huis behoorende, zouden zijn aangetast, doch die het ontkomen waren, hebben Zr. Ms. stoomschepen *Batavia* en *Borneo* van uit Soerabaija eenen kruistogt om de oost gedaan. Alle praauwen, die men, zoo in straat Madura als bij het eiland Raas en de Kangeang-eilanden ontmoette, werden onderzocht, doch men ontdekte van de roovers niets, evenmin als van de daders van den kustroof, waarvan sedert eenigen tijd sprake is.

— *Celebes en onderhoorigheden.* De berigten, loopende over de maand November 1854, behelzen het volgende:

Zr. Ms. schoenerbrik *Ambon* had eenen togt naar Bima gedaan tot opsporing van zeeroovers, die volgens berigten zich in de wateren aldaar zouden vertoond hebben. Men had echter niets ontdekt, maar alleen vernomen dat de roovers zich in straat Mangarij ophielden en aldaar bezig waren met nieuwe praauwen te bouwen.

In het laatst van November jl. waren te Macassar aangekomen de gezagvoerder en 27 varensgezellen van de Boeginesche brik *Bintang Timor*, die verhaalden, dat zij op de reis van Macassar naar Singapore op de klippen van het eiland Marasinde waren verongelukt, waardoor zij nagenoeg alles verloren hadden.

Door het bestuur werd alle mogelijke hulp en ondersteuning verleend, ten einde de schipbreukelingen in de gelegenheid te stellen naar hun land terug te keeren.

Timor. De laatste berigten, loopende tot den 13den October 1854, behelzen het volgende:

In de maanden April en Junij 1854 hadden zich benoorden straat Floris rooverspraauwen vertoond, die in de nabijheid van Andernaro jagt hadden gemaakt op eenige visschers, en een Boetoneesch en Macassaarsch handelsvaartuig hadden aangevallen. Het laatste vaartuig ontkwam het.

Zr. Ms. schoenerbrik *Saparoea* was ter opsporing van die rooverspraauwen den 18den Augustus jl. teruggekeerd, doch had er geene ontmoet en noch te Geliting of elders, omtrent hun aanwezen in die wateren eenig berigt bekomen.

Den 17den Augustus jl. waren te Larantoeka twee Boetonezen aangekomen; die verhaalden dat zij voor ongeveer drie maanden met eene handelspraauw van Benoemko (Boeton) waren uitgezeild om de Solor-eilanden te bezoeken.

Bij het eiland Rusa Radjah gekomen, was hunne praauw door roversvaartuigen aangevallen, die hen allen gevangen had genomen en tot slaaf gemaakt.

Na eenigen tijd op het eiland Rusa Radjah te zijn gebleven, waren de roovers naar Batoemanoe (noordkust van Floris) vertrokken.

In het laatst van Julij was het hun gelukt uit de handen der roovers te ontsnappen en na twee dagen reizens de kampong Geliting te bereiken, alwaar zij eenige dagen na het vertrek van Zr. Ms. schoenerbrik *Saparoea* waren aangekomen. Van Geliting hadden zij met eene Boetonesche handelspraauw de terugreis naar Boeton aangenomen.

Het getal rooverspraauwen bestond volgens hunne opgaven uit twee groote en 33 kleine, ieder bemand met 15 à 20 roovers en even zooveel gevangen roeijers.

De roovers zouden te Mangindano te huis behooren en waren voornemens om van Floris naar den Riouwschen archipel te stevenen.

Dien ten gevolge was Zr. Ms. schoenerbrik *Saparoea* den 16den September jl. andermaal naar Larantoeka vertrokken, ten einde meer zekere narigten omtrent deze zeeroovers in te winnen.

BATAVIA, 30 *December*.

Wij zijn in staat gesteld onzen lezers mede te deelen, dat het Gouvernement met de firma E. Chaulon, Deeleman & C°. alhier een contract heeft gesloten voor den geregelden aanvoer van ijs, gedurende drie achtereenvolgende jaren, ter voorziening in de behoefte der residentie Batavia. Zij hebben aangenomen minstens 300 ton of 600,000 Amsterd. ponden jaarlijks aan te voeren.

— Gedurende de maand November 1854 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van. . f 879,774.11

De ontvangst over de eerste elf maanden van dit jaar bedraagt . . . . f 7,201,788.44

Hieronder is echter begrepen:

Aan fictive regten op gouvernements-producten . . . . f 1,248,375.84

Aan terugbetaalde regten. 45,789.77

1,294,165.61

Zuivere ontvangst f 5,907,622.83

Gedurende de eerste elf maanden van 1854 is *meer* ontvangen dan gedurende datzelfde tijdvak

in 1852 f 191,128.106 en *meer* dan

in 1853 717,524.46.

— *Banjoewangie*. Den 14den December 1854 is hier ten anker gekomen het Britsch oorlogsschip *Enterprise*, kommandant Collinson. Dit schip had den 18den November jl. Hongkong verlaten en is bestemd naar de Kaap de Goede Hoop.

De *Enterprise* had eene reis gemaakt naar de Noordpool, om berigten in te winnen omtrent John Franklin. Zij was, vijf jaren geleden, met dat doel en tot het doen van wetenschappelijke observatien uit Engeland gezeild.

De kommandant had de hulp van het bestuur te Banjoewangie ingeroepen tot het verkrijgen van drinkwater en versche provisien, ten einde zijne reis zoo spoedig mogelijk te kunnen vervolgen.

— *Westkust van Sumatra*. De laatste berigten, loopende tot den 20sten December 1854, behelzen het volgende:

In den morgen van den 6den November, omstreeks 8 ure, was te Padang een ligte schok van aardbeving gevoeld en had tegen den namiddag een zware storm, vergezeld van stortregen uit het noordwesten, geheerscht, die twee uren duurde.

In de afdeeling Priaman waren door aanhoudenden regen vele bruggen, wegen en waterleidingen beschadigd. Men was druk bezig de schade te herstellen.

Men was er in geslaagd de koepokstof op het eiland Nias over te brengen. Reeds 45 personen waren met goed gevolg ingeënt.

Den 18den December jl. waren te Padang op publieke veiling verkocht 25,000 pikols koffij, die gezamenlijk opbragten f 587,780.55, of gemiddeld ruim f 23.61 per pikol.

Den 5den November jl. werd van de werf van den hoofdregent van Padang te water gelaten het gekoperd schoenerschip *Christina Maria*, groot 60 lasten, gebouwd van inlandsche materialen en toebehoorende aan genoemd hoofd. Dit is het eerste schip van zoodanig charter dat aldaar van stapel liep.

BATAVIA, 2 *Januarij*.

MOLUKSCHE EILANDEN. — *Amboina*. De laatste berigten loopen tot den 30sten November.

Het weder was in het begin van October zeer gunstig; er viel van tijd tot tijd regen. In de tweede helft dier maand was het aanhoudend droog en drukkend. In het begin van November had het nu en dan weder geregend. Later heerschte aanhoudende droogte; de hitte was toen overdag ondragelijk, terwijl de nachten zich door scherpe koude kenmerkten.

Den 18den en 24sten November waren een paar zachte aardbevingen waargenomen.

De bewegingen waren alle horizontaal geweest, in de rigting van het noorden naar het zuiden.

De hoop op een rijken nageloogst werd meer en meer bevestigd.

— *Banda*. De berigten loopen tot den 31sten October jl.

De invallende regens oefenden eenen gunstigen invloed uit op de bijna rijpe notenvruchten.

— *Ternate*. De laatste tijdingen zijn van den 1sten December.

Den 16den November jl. was de resident van eene reis naar Batjan teruggekomen; op de terugreis had hij de rivier Kalie Reo, op de N.-O. kust van Batjan, bezocht en aldaar een stuk kopererts gevonden, hetwelk door den mijningenieur Schreuder, bij onderzoek, alhoewel onvoldoende en slechts door de blaaspijp, bevonden werd ruim 20 per cent zuiver koper te bevatten; de ingenieur had in de formatie van den grond dezelfde bestanddeelen gevonden als te Cornwallis, ter plaatse der kopermijnen. Later zal een meer geregeld onderzoek plaats grijpen.

Den 24sten November, des middags ten $12^1/_2$ uur, had men eene hevige aarbeving gevoeld, die, met eene verticale beweging begonnen, met eene horizontale eindigde; ook door de ter reede liggende schepen werd zij gevoeld; volgens sommige waarnemers zou de schok drie minuten geduurd hebben; er was echter geene belangrijke schade ontstaan.

Op Batjan was dezelfde aardbeving gevoeld.

— *Menado*. Den 8sten October werden des voormiddags ten elf ure te Amoerang zware schokken van aardbeving gevoeld, als ook den 8den November des avonds omstreeks tien ure op dezelfde plaatsen te Ratahan en op den 24sten dier maand des middags, ongeveer ten half een ure, eene circa twee minuten aanhoudende beweging over de geheele Menahassa.

De koffijoogst bleef buitengewoon gunstig; — onder ultimo November waren reeds bijna 28,000 pikols koffij in 's lands pakhuis ingenomen.

BATAVIA, 5 *Januarij* 1854.

Door Zr. Ms. stoomschip *Soemeng* werd in het begin van December 1854, op zijnen togt naar Macassar, zoo digt mogelijk onder den wal van Java's Noordkust geloopen, ten einde een onderzoek te doen naar den aldaar, volgens zeggen, gepleegd wordende kustroof; alle ontmoette praauwen werden onderzocht, doch men had niets van dien aard ontdekt of vernomen.

BATAVIA, 9 *Januarij*.

Benkoelen. — Op den 16den December 1854 zijn bij publieke veiling van de hand gezet 1175 pikols zwarte en 394 pikols witte peper, welke respectivelijk hebben gerendeerd f 18,812.60 en f 11,954.60, of gemiddeld f 16.01 en f 30.41 per pikol.

De stand van den agio op de drie hoofdplaatsen van Java was volgens de *Javasche courant* van 16 December, op den 1sten December 1854, als volgt:

	Batavia.	Samarang.	Soerabaija.
	Duiten.	Duiten.	Duiten.
Voor den Nederlandschen gulden . .	123	123	125
» een twee-en-een-half-gulden-stuk .	303	304	305
» » drie-gulden-stuk	369	360	360
» » gouden Willem	1190	1224	1209
» » halven dito	590	612	609
» » recepis ad f 1	119	120	120
» » gouden Spaanschen doublon .	5220	5280	4800
» » Mexikaanschen dito	4800	4800	4800
» » gouden dukaat	720	800	800
» » Spaanschen mat	354	370	340
» » Mexikaanschen dollar . . .	341	355	onbekend.
» » Sikka-ropij	onbekend.	120	onbekend.
» » vijf-frank-stuk	260	245	onbekend.

Met dit nommer der *Staats-courant* worden verzonden vel 94—96 der *Bijlagen* van het BIJBLAD II, bevattende het vervolg van het Verslag omtrent den staat der hooge-, middelbare en lagere scholen over 1853.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

RUSLAND.

Gisteren is door den telegraaph de tijding aangebragt, dat Z. M. de Keizer van Rusland, na eene ziekte van weinige dagen, te St. Petersburg overleden is.

FRANKRIJK.

De Fransche *Moniteur* berigt, dat Keizer Napoleon in den namiddag van 1 Maart te Boulogne aangekomen is en het kamp van Helfaut bezocht heeft.

Het officiele blad zegt verder, dat des Keizers afwezendheid slechts van korten duur zal zijn.

De *Constitutionnel* van gisteren meldt, dat de Fransche legerafdeeling, die ten vorigen jare voor de expeditie tegen Bomarsund gebezigd is, en sedert te Cherbourg, Rouen, Amiens en elders in het noorden van Frankrijk verblijf hield, zich bij het leger van Parijs zal voegen, om de kern uit te maken van een bij Saint Maur te vormen legerkamp.

DUITSCHLAND.

Het Parijsche *Journal des Débats* zegt in zijn nommer van gisteren: » De conferentien der beide vertegenwoordigers van Pruissen, den generaal von Wedell en den graaf von Hatzfeld, met den Franschen minister van buitenlandsche zaken, zijn den 27sten Februarij hier (te Parijs) aangevangen; en men mag daarvan die uitkomst verwachten, welke zoowel door Pruissen als door de Westersche mogendheden gewenscht wordt. Ten einde deze uitkomst te verzekeren heeft de heer von Wedell noodig geacht in persoon 's Konings goedvinden te gaan verstaan; hij is deswege den 28sten Februarij van hier naar Berlijn vertrokken, maar zal zeer spoedig te Parijs terugkomen.

» De heer von Usedom, die bij het Engelsche gouvernement belast is met eene zending van denzelfden aard als door den heer von Wedell in Frankrijk vervuld wordt, en die zich sedert eenige dagen hier ter stede bevond, begeeft zich aldra weder naar Londen."

ENGELAND.

In de zitting van het Britsche Lagerhuis van jl. Donderdag is, van wege de commissie voor de enquête betrekkelijk de krijgszaken, medegedeeld, dat zij na rijpe overweging tot het besluit gekomen is, om het publiek niet tot hare teregtzittingen toe te laten, daar openbaarheid, hoe wenschelijk anders ook in vele opzigten, voor de aanstaande krijgsoperatien en voor het bondgenootschap met Frankrijk gevaarlijk zou kunnen zijn. Verder is van wege de commissie medegedeeld, dat zij ook den hertog van Newcastle, den afgetreden minister van oorlog, voor zich roepen en ondervragen wilde; en men meent, dat nog andere van de hoogste staatsambtenaren zich voor de commissie zullen moeten verantwoorden.

Daarna is beraadslaagd over het door een der leden ingediende voorstel, aldus luidende: » dat een nederig adres aan Hare Majesteit worde aangeboden, met verzoek dat zij goedgunstig gelieve hare aandacht te vestigen op het tegenwoordige stelsel van bevordering in Harer Majesteits leger, onder hetwelk onderofficieren zelden den rang van officier en bijkans nooit dien van hoofdofficier bereiken, en met nederige verklaring aan Hare Majesteit, dat het bedoelde stelsel naar het oordeel van dit Huis schadelijk is voor de algemeene dienst en onbillijk jegens den soldaat in Harer Majesteits leger."

Dit voorstel is door eenige leden en daaronder door ervaren krijgslieden bestreden; en uit hetgeen zij aanvoerden, bleek althans dat er ook wel iets te zeggen was voor het tegenwoordige stelsel van benoeming en bevordering der officieren, bepaaldelijk voor het koopen der officiersplaatsen. Dit stelsel werd echter door een grooter aantal sprekers afgekeurd; zij zeiden dat het door het gezond verstand werd gewraakt, en op den duur nimmer goed kon werken, al mogt ook deszelfs kwade uitwerking door toevallige omstandigheden soms verzacht of verborgen worden.

Lord Palmerston, het hoofd des bewinds, erkende dat er aan verdiensten

meer invloed bij de zamenstelling van het corps officieren moest gegeven worden dan tot dus ver in het Engelsche leger geschiedde; het gouvernement was daarvan overtuigd, en gezind dienovereenkomstig te handelen; zoo was het reeds begonnen onderofficieren wegens buitengewone verdiensten tot officier te bevorderen, en het zou hiermede op grooter schaal voortgaan. Doch het was moeijelijk, zeide de minister, eensslags, midden in den oorlog, de zaak op een geheel nieuwen voet te brengen, vooral wanneer de verlangde veranderingen ontleend waren aan de groote staande legers van het vasteland, wier zamenstelling en inrigting gebouwd was op een in Engeland gewraakt beginsel, namelijk de conscriptie.

Na deze verklaring meende hij dat het voorgestelde adres onnoodig was en veeleer schadelijk zou zijn; waarom hij den voorsteller verzocht om daarop niet langer aan te dringen. Daar dit verzoek geen ingang vond, is het voorstel in stemming gebragt en met eene vrij groote meerderheid (158 tegen 114 stemmen) verworpen. Deze stemming wordt van gewigt geacht, als een blijk dat het Lagerhuis op de inzigten der tegenwoordige bewindslieden aangaande krijgszaken eenig vertrouwen stelt en zich niet laat medeslepen door den onstuimigen aandrang des publieks, die bepaaldelijk tegen het bestaande stelsel van promotie gerigt is.

— Eergisteren is te Londen eene proclamatie der Koningin uitgevaardigd, waarin de natie uitgenoodigd wordt om den 21sten dezer maand als een algemeenen boete- en bededag te vieren, en zegen voor de Britsche wapenen en herstel des vredes af te smeeken.

ZWITSERLAND.

Ook in Zwitserland was door buitenlandsche dagbladen het gerucht in omloop gebragt, dat het gouvernement zich door de diplomatie uit zijne onzijdige positie dringen liet, en zich op zedelijke wijze tegen Rusland zou willen verklaren of zelfs den doortogt eener tegen die mogendheid oprukkende legerafdeeling zou willen toelaten. Daar die geruchten aan Zwitsersche dagbladen stof tot hevige aanvallen tegen het eedgenootschappelijk bewind gaven, worden zij door het Bernsche dagblad de *Bund*, een half-officieel orgaan, wedersproken en voor verzinsels verklaard.

ITALIE.

De beraadslaging der Sardinische Kamer van Volksafgevaardigden over het ontwerp van wet tot opheffing van zekere kloosterorden is eindelijk afgeloopen, na verscheiden weken lang, met tusschenpoozen, aangehouden te hebben. Blijkens een telegraphisch berigt uit Turyn van gisteren, is de geheele wet aangenomen met 116 tegen 36 stemmen. Deze uitkomst werd voorzien, hoewel men geene zoo groote meerderheid verwachtte. Maar in den Senaat zal de beraadslaging over die voordragt waarschijnlijk eene andere uitkomst hebben.

SPANJE.

De Cortes zijn eindelijk, gelijk een telegraphisch berigt uit Madrid van 1 Maart meldt, tot eene beslissing gekomen omtrent hetgeen in de constitutie zou worden bepaald betrekkelijk de godsdienst: daarin zal het Roomsch-Katholijke geloof tot de godsdienst van Staat verklaard worden, doch met bijvoeging dat niemand in Spanje wegens zijne geloofsbegrippen zal worden bemoeijelijkt zoolang hij ze niet aan den dag legt door openlijk strijdig met de voorschriften of belangen der Staatsgodsdienst te handelen.

Deze bepaling, welke alles op den bestaanden voet laat, is door de meerderheid der commissie voor de constitutie en door het gouvernement aanbevolen, en door de Cortes aangenomen met eene meerderheid van omstreeks drie vierde gedeelten der vergadering. Voor het amendement van den heer Jaen, hetwelk ieder andere dan de Katholijke godsdienst uit Spanje weerde, waren slechts 56 stemmen uitgebragt.

BELGIE.

Het ministerie hetwelk Belgie, sedert de aftreding van het liberale kabinet der heeren Rogier en Frère, bestierd heeft naar het beginsel van onzijdigheid tusschen de beide groote staatspartijen, was nooit zeker van de ondersteuning der meerderheid in de Kamer van Volksvertegenwoordigers; en reeds meermalen onderging het door de afwezendheid of de weifeling van eenige weinige leden van meer gematigde denkwijze nederlagen, waardoor het genoopt werd om zijn ontslag te vragen.

In den laatsten tijd heeft de meerderheid der Kamer in verscheiden aangelegenheden van bloot binnenlandsch belang gestemd tegen het gevoelen hetwelk namens het gouvernement door den minister van binnenlandsche zaken werd voorgestaan. Zoo heeft zij in het begin dezer week een voorstel aangenomen tot afschaffing van het staats-examen voor de toelating tot het academisch onderwijs, hetwelk de minister wilde in stand houden.

Deze herhaalde nederlagen, hoewel ieder op zich zelve niet van groot belang, heeft het ministerie aangemerkt als een blijk dat het in de Kamer geen genoegzaam vertrouwen [illegible] om 's lands zaken met vrucht te kunnen bestieren; en op grond daarvan heeft het van den Koning zijn ontslag gevraagd, gelijk in de zitting der Kamers van gisteren (Vrijdag) officieel is medegedeeld.

NOORD-AMERIKA.

Volgens de berigten uit New-York van 13 Februarij heeft de Staat Illinois, het voorbeeld van Massachussets, New-York, Wisconsin en Iowa volgende, een bekenden bestrijder der slavernij, uit dien hoofde en zonder [illegible] op zijne politieke kleur acht te slaan, tot lid van den Senaat der Unie verkozen. Twaalf zetels in den Senaat zullen op die wijze bezet zijn, wanneer New-Hampshire, gelijk men verwacht, ook zulk eene keuze doet. De gestadige toeneming van de sterkte dier partij in den meer conservatiéven tak van het staatsgezag in de Unie, wordt als een merkwaardig feit beschouwd; het is een gevolg van de overhelling tot de zaak der slavenhoudende Staten, welke het bewind van den heer Pierce allengs meer aan den dag legt, terwijl hetzelve aanvankelijk eene staatkunde van onpartijdigheid en verzoening scheen te willen volgen.

Na het bedanken van den heer Breckenridge is de heer Dodge, senaats-lid voor den Staat Iowa, tot gezant der Unie in Spanje benoemd; eene keuze die door velen gelaakt wordt. Zoo zegt een gematigd New-Yorksch dagblad: „De heer Dodge is een uitstekend mensch; hij oefende aanvankelijk het bedrijf van mijnwerker uit, en is door eigen verdiensten opgeklommen; maar hij heeft noch de diplomatieke vormen en toon, noch de geestkracht, die te Madrid noodig zijn om met vrucht voor onze belangen te kunnen werken. Hadden wij tot nog toe eenen dolkop als vertegenwoordiger in Spanje, thans krijgen wij er een al te bezadigd man."

Door het gouvernement der Unie is eene wet voorgedragen, en door de beide Huizen van het Congres aangenomen, waarbij eene nieuwe organisatie van het corps diplomatieke gezanten en handelsagenten vastgesteld wordt. Zij behelst bepalingen strekkende om te beletten dat de gezanten zich gedurig van hun post verwijderen, dat buitenlanders aan de gezantschappen of consulaten der Unie gebezigd worden, dat de consuls in gewigtige handelshavens voor eigen belang handelszaken drijven, en dat zij te veel geld voor hunne bemoeijingen van particulieren vorderen.

Twaalf Belgische landloopers, die op kosten der Belgische schatkist als landverhuizers naar de Vereenigde Staten gezonden zijn, waren den 13den Februarij te New-York sedert twee maanden in hechtenis, daar de overheid de bevolking van vreemde bedelaarsgestichten niet naar Noord-Amerika wilde laten overbrengen.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

⁂ De Minister van Binnenlandsche Zaken brengt ter kennis van het Publiek, dat bij den Boekhandelaar *G. J. Mingelen* (Firma *van Weelden en Mingelen*), te 's Gravenhage, en door diens tusschenkomst in de voornaamste gedeelten des Rijks, tegen den prijs van twee gulden en vijftig cents (ƒ 2.50) het exemplaar, is verkrijgbaar gesteld het werk getiteld: *Statistisch Jaarboekje voor het Koningrijk der Nederlanden.* Vierde jaargang. Uitgegeven door het Departement van Binnenlandsche Zaken.

's Gravenhage, den 24sten Februarij 1855.

VAN REENEN.

Provincie Noordholland.

AANBESTEDING.

Op Woensdag den 14den Maart 1855, des namiddags ten 2 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Noordholland, of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 9de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Haarlem, worden Aanbesteed:

het herstellen van Winterschade aan de Rijkswerken te Medemblik, ontstaan door den op den 2den Januarij 1855 gewoed hebbende storm.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordholland, te Haarlem, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende 's Maandags vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur E. de Kruijff te Haarlem, en bij den Adspirant-ingenieur A. O. van den Santheuvel te Purmerende.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

Aanbesteding van verschillende goederen en materialen ten behoeve van de Directie der Marine te Vlissingen.

De Minister van Marine, voornemens zijnde op Donderdag den vijftienden Maart 1855 aan den minst aannemende te doen Aanbesteden de Levering van verschillende goederen en materialen, voor de dienst der Marine bij de Directie te Vlissingen benoodigd, te weten:

1. Wagenschot enz.;	24. Gereedschappen;
2. Eiken Nagels;	25. Vijlen en het verkappen van Vijlen;
3. Vuchten en Vuren Masten;	26. Moscovische Pek;
4. Dennen Masten;	27. Verwwaren;
5. Noordsche Houtwaren;	28. Loodwit;
6. Dakdeelen;	29. Zinkwit enz.;
7. Dennen { Deelen;	30. Scheepsglas;
8. Dennen { Ribben en schroeten;	31. Steen;
9. IJpenhout enz.;	32. Kalk;
10. Azijnhout en Pokhout;	33. Stockholmer Teer;
11. IJzer in Staven en Platen, en Staal;	34. Grauw } Doek;
12. Verzinkt IJzer in Staven en Platen;	35. Karl- en Zeil- } Doek;
13. Gemaakt IJzerwerk;	36. Vlag- } Doek;
14. IJzeren Scheepskombuizen enz.;	37. Lakens;
15. Scheepsmederijen;	38. Zeil- en Bindgaren;
16. Versmelten van Koper;	39. Duigen en Bodemstukken;
17. Koper in bladen enz.;	40. Stearine-kaarsen;
18. Rood Koper in Staven;	41. Huiden of Leders;
19. Koperen Spijkers enz.;	42. Reuzel en Reet;
20. Lood;	43. Groene zeep;
21. Zink in bladen en Zinkspijkers;	44. Borstelwerk enz.;
22. IJzeren Spijkers;	45. Papier,
23. IJzerkramerij;	

brengt ter kennis van de gegadigden, dat de inschrijvingsbiljetten, op gezegeld papier geschreven en voor ieder bestek afzonderlijk ingerigt, vóór of uiterlijk op Donderdag den vijftienden Maart 1855, des middags vóór twaalf ure, *franco* aan het Ministerie van Marine, te 's Gravenhage zullen moeten worden bezorgd.

De biljetten zullen moeten bevatten eene naauwkeurige opgave van de prijzen, voluit geschreven, waarvoor men de levering van ieder der op de bestekken voorkomende artikelen wil aannemen, alsmede het totaal bedrag van elk bestek. Zullende de inschrijvingsbiljetten voorts duidelijk moeten vermelden de namen der inschrijvers en die der borgen en hunne woonplaatsen, terwijl op het adres het nommer en de benaming van het bestek moeten staan uitgedrukt.

Inschrijvingsbiljetten op ongezegeld papier geschreven zijnde zullen niet in aanmerking worden genomen, noch ook die waarin doorhalingen, veranderingen of bij-condition zijn gemaakt geworden.

De Voorwaarden, waarop deze Aanbesteding zal geschieden, liggen ter lezing aan het Ministerie van Marine te 's Gravenhage, en bij de Directien der Marine te Amsterdam, te Willemsoord en te Vlissingen, ter Secretarie van het Gemeentebestuur te Rotterdam, alsmede ten burele van de Commissarissen des Konings in de provincien Noordbrabant en Gelderland, terwijl de bestekken voor de aan te besteden Houtwaren daarenboven nog ter visie liggen ten kantore van den Commissaris des Konings in de provincie Overijssel, en voor zooveel betreft IJzer en andere Metalen ten burele van den Commissaris des Konings in het Hertogdom Limburg.

Wordende de gegadigden ten slotte opmerkzaam gemaakt, dat de Bestekken van Aanbesteding eene generale revisie hebben ondergaan.

's Gravenhage, den 2den Maart 1855.

De Minister voornoemd,
DE SMIT VAN DEN BROECKE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden dat volgens bekomene officiele mededeeling door het *Hydrographic-Office* te *Londen*, onder dagteekening van 24 Januarij jl. is aangekondigd, dat op den 1sten Februarij daaraanvolgende een *stilstaand rood licht* zoude worden daargesteld op *Della Mare punt*, zijnde de zuidpunt van het Rotsachtige Schiereiland, dat de oostzijde aangeeft van de *Marsa Scirocco Baai* op *Malta*.

Het licht bevindt zich 148 Engelsche voeten boven het oppervlak der zee, en is zigtbaar in alle rigtingen van het kompas, met uitzondering van de landzijde, tusschen de streek van Zuid 35° West en Zuid 55° Oost.

De hoogte van het licht maakt eene raaklijn op den gezigteinder van 14 Engelsche mijlen; doch *rood* van kleur zijnde zal de grens van zigtbaarheid van dit licht daardoor vermoedelijk tot den halven afstand teruggebragt worden.

Het torengebouw is cirkelvorming, 58 voeten hoog, en dient tot merk om het *Monsciar Rif* vrij te loopen. Ten noorden van dat Rif passerende, brengt men den *St. Elmo lichttoren* (aan den ingang van de *Valetta-haven*) open of vrij ten noorden van *Ricasoli bergrug*, in peiling nagenoeg N. W. 1/2 West.

Om tusschen het *Monsciar Rif* (tusschen het rif en den wal) door te zeilen, brengt men den Lichttoren in één met *Scirocco-punt*; en om dezelfde passage te nemen van uit het Zuiden komende, brengt men den *Zoncortoren* deszelfs eigen breedte open van *St. Thomas-punt*; de opgegeven peilingen zijn berekend op het miswijzend kompas.

's Gravenhage, den 17den Februarij 1855.

De Minister voornoemd,
DE SMIT VAN DEN BROECKE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat hem, door tusschenkomst van het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut, een extract-missive is geworden van den gezagvoerder van het schip *Nassau*, *J. L. ten Boekel*, gedateerd *Singapore* 17 October 1854, waaruit blijkt dat aldaar is binnengekomen het Rotterdamsche barkschip *Lammina Elisabeth*, van *Honkong* naar *Singapore* bestemd, welke bodem de aanwezendheid bemerkt van eene klipbank in de Chinesche zee, [illegible] *Natunas*, met de [illegible] en [illegible] bijna in eene rigting, in het N. t. O. 3/4 O. *Goenong Ranak* N. t. W. 7/8 W. het naaste hooge land of oostpunt aan den zuidkant W. N. W. 3/4 W. de zuidpunt W. 1/2 N; de verste punt of *P°. Laging* W. Z. W. 7/8 W. en W. t. Z.

Bij observatie was de noorderbreedte 3° 38′ en de oosterlengte 108° 20′, terwijl die deser peiling 108° 24′ 30″ was.

Zijnde deze klipbank nog al gevaarlijk, omdat, in de kaart te zien, de wal daar tot op 1/4 mijl te naderen is.

's Gravenhage, den 22sten Februarij 1855.

De Minister voornoemd,
DE SMIT VAN DEN BROECKE.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Zeventiende* trekking der *Vijfde* Klasse van de 225ste *Staats-Loterij*, op Zaturdag den 3den Maart 1855, zijn prijzen en premien van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°. 15266 eene premie van 5000 gulden.

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. FRENSWIJK.

** Openbare Verkooping aan 's Rijks Werf der Marine te Vlissingen, op Dingsdag den 13den Maart 1855, van eene partij Eiken en Dennen Brandhout, Schalen, Afbraak, Spaanders, eene oude Sloep, oud Zeildoek, [illegible], verschillende Magazijngoederen, en wat meer zal worden aangeboden.

Twee dagen vóór de Verkooping zal alles ter bezigtiging op voorschreven Werf gereed liggen.

Vlissingen, [illegible] Februarij 1855.

De Directeur en Kommandant der Marine,
H. FERGUSON.

** De Luitenant-[illegible] Garnizoens-Kommandant te Arnhem, zal op Vrijdag den 23sten [illegible] 1855, des middags om 12 ure, ten zijnen Burele in de Willems-Kazerne publiek Aanbesteden:

3 Lasten Rhijn-Tarwe, wegende minstens 77 pond per mud.
8 Lasten Kubanka-Tarwe, „ „ 77 „ „ „
1 1/2 Last Inlandsche of Pruisische Rogge, wegende minstens 72 pond per mud.

De Voorwaarden zullen dagelijks [illegible] tot 12 ure op gemeld Bureau ter lezing liggen.

De Luitenant-Kolonel voornoemd,
[illegible]

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Heusden zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

het gewoon onderhoud van de Metsel- en Timmerwerken, onder het beheer van de Militaire Genie te Heusden.

Deze Aanbesteding zal geschieden den 21sten Maart 1855, des morgens ten elf ure, in het Logement het wapen van Amsterdam bij den heer van Eijk, te Heusden, alwaar van den 13den Maart het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Heusden.

OPENBARE AANBESTEDINGEN.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Breskens zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

1°. het eenjarig onderhoud van de Metsel- en Timmerwerken;
2°. het eenjarig onderhoud van de Aardewerken en beplantingen onder het beheer der Militaire Genie te Breskens.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden den 15den Maart 1855, des morgens ten elf ure, ten huize van W. Muller, in het Heerenlogement te Breskens, alwaar van den 7den Maart de Bestekken ter lezing zullen liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Breskens.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Deventer zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

het gewoon eenjarig onderhoud van 's Rijks Fortificatie-Metsel-, Timmer-, Aardewerken en Beplantingen te Deventer.

Deze aanbesteding zal geschieden op Maandag den 12den Maart 1855, des voormiddags ten 10 ure, in het Logement de Keizerskroon, alwaar van af den 2den Maart 1855 het bestek ter lezing zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den eerstaanwezenden Ingenieur te Deventer.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

PUBLIEKE AANBESTEDING.

De Burgemeester en Wethouders der Gemeente Gorinchem zullen op Maandag den 2den April 1855, in het openbaar aanbesteden:

het Verlichten van de Straten der gemelde Gemeente, door middel van Steenkolengas.

Bestekken zijn te bekomen, op franco aanvrage, tegen f 0.25, bij den Gemeente-ontvanger te Gorinchem.

Gorinchem, den 1sten Maart 1855.

De Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. W. VAN HOORN VAN BURGH, *Burgemeester.*
J. VAN DER MAST, *waarnemend Secretaris.*

** Op den 20sten Maart 1855 zal ten Raadhuize van Bergen op Zoom openbaar worden Verpacht voor zeven jaren: het ophalen van de Meststoffen, Haardasch en Vuilnis van Stadsstraten en het ruimen der Secreten in de gemeente.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

[illegible] Februarij 1855, behoorlijk op de expeditie in minute geregistreerd, is ten verzoeke van *Marijn Huijps*, Grondeigenaar, wonende te Rozendaal, zijne meerderjarige dochter *Antonetta Huijps*, particuliere, mede te Rozendaal woonachtig, ter zake van onnoozelheid gesteld onder Curatele.

De Procureur des Eischers,
MR. CH. A. VAN DAM.

** Bij onderhandsche Acte, in date 's Gravenhage den 2den Maart 1855, verleden door de [illegible] Brander en *Charles Catharinus* [illegible] wonende te 's Gravenhage, en [illegible] de Vennootschap tot het uitoefenen der Branderij en den Handel in [illegible] filleerd, onder de Firma van *Mobach en Cie.*, tusschen hen opgerigt bij Acte van den 22sten April 1845, Ontbonden verklaard, te rekenen sedert ultimo December 1854; met bepaling, dat de vereffening der openstaande zaken in naam der Firma zal geschieden door den Eerst-ondergeteekende, die geregtigd zal zijn, om zich bij de uitoefening van de voormelde, thans door hem alleen voortgezette Branderij en Handel bij voortduring te bedienen van de voorschreven Firma van *Mobach en Cie.*

C. D. HELDEWIER.
C. C. D. HELDEWIER.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

AMSTERDAM, Zaturdag den [illegible]

NEDERLAND.	Werk. Schuld. 2 1/2 pct.	[illegible]	61 3/4	61 1/2
	Dito 3 pct.	[illegible]	78 1/8	78 1/8
	Dito 4 pct.	90 1/2	91	91
RUSLAND.	Bij Hope en C°. [illegible]	99 3/4	100 1/8	—
	Dito bij Stieglitz [illegible]	78 1/2	—	—
SPANJE.	Nieuwe 3 pct. [illegible]	18 3/8	18 5/8	[illegible]
	Dito binnenl. [illegible] pct.	31 5/8	31 13/16	31 3/4
OOSTENRIJK.	Metalliek [illegible] 1852 5 pct.	63 5/8	64 1/8	64
	Dito [illegible] 1852 2 1/2 pct.	32 1/4	32 1/2	—
	Dito [illegible] 1854 5 pct.	74 3/4	75 1/8	75 1/8
BELGIE.	[illegible] Schuld 2 1/2 pct.	49 [illegible]	—	—
PORTUGAL.	[illegible] 3 pct.	38 [illegible]	38 1/8	[illegible]
PERU.	[illegible] Schuld 1853 4 1/2 pct.	—	—	—
MEXICO.	[illegible] Obligat. 1851 3 pct	20	20 1/8	—

Beurs merkbaar hooger, uitgezonderd Russische [illegible]

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.